

Załącznik nr 2 do zarządzenie nr 2/2016 z dnia 29.02.16 r.

III Liceum Ogólnokształcące
im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego Armii Krajowej
w Łomży

Szkolny Program PROFILAKTYKI

na lata 2016-2019

Łomża 2016

Podstawa prawna działań profilaktycznych szkoły

1. Konstytucja RP.
2. Konwencja o Prawach Dziecka.
3. Ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 357).
4. Rozporządzenie MEN z dnia 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015 r. poz. 1249).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 24 lipca 2015r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1113).
6. Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23.07.2005 r. (DZ. U. 2005 r. nr 141 poz. 1183).
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholowi. (Dz. U. z 2007 r. nr 70 poz. 473).
8. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29.07.2005 r. (DZ. U. 2005 r. nr 180 poz. 1493).
9. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2016.
10. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016.
11. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006-2016.
12. Harmonogram realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS opracowany na lata 2012-2016.
13. Krajowy Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu na lata 2014-2018.
14. Rządowy Program „Bezpieczna i Przyjazna Szkoła” na lata 2014-2018.
15. Statut III Liceum Ogólnokształcącego im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego Armii Krajowej w Łomży.

Wprowadzenie – wstęp

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Wszelkie podejmowane działania mają przygotować uczniów do wszechstronnego rozwoju, podejmowania przemyślanych decyzji, dbałości o zdrowie własne i innych ludzi. Podejmowane prace uwzględniają indywidualne potrzeby uczniów oraz ich rodziców.

Dorastający 16-latek, który przychodzi do szkoły jest dla niej wyzwaniem. Jest to wiek, w którym nastolatek szuka celu i sensu życia, doświadcza wolności i odpowiedzialności, szuka grupy rówieśniczej, tworzy swój własny system wartości, eksperymentuje z różnymi używkami.

Szkolny program profilaktyki ma wskazać kierunki pracy wychowawcom, nauczycielom, rodzicom i samym uczniom. Przy ich realizacji szkoła współpracuje z instytucjami wspierającymi proces wychowawczy ucznia.

Diagnoza problemów środowiska szkolnego

Podstawą do przygotowania programu jest systematycznie prowadzona diagnoza (ankiety prowadzone wśród uczniów i rodziców, rozmowy, obserwacje uczniów, informacje od rodziców, cykliczne spotkania zespołu wychowawczego), która uwzględnia czynniki ryzyka i czynniki chroniące, dotyczące uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły.

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że do czynników sprzyjających rozwojowi dziecka należą; dobre i otwarte relacje, poczucie bezpieczeństwa, możliwości rozwijania zainteresowań, otwarte relacje, przyjmowanie dobrych wzorów, posiadanie bliskich przyjaciół, umiejętność radzenia sobie ze stresem, pewność siebie.

Do czynników stanowiących niebezpieczeństwo dla prawidłowego rozwoju dziecka należą; niewłaściwe relacje, brak możliwości rozwijania zainteresowań, nieprzyjazna szkoła, brak dobrych wzorców, oraz niska samoocena.

Przeprowadzone ankiety pokazały, że część uczniów z klas pierwszych bardzo liberalnie traktuje szkodliwość używek w odniesieniu do swojego zdrowia. Przyznają, że sięgają po nie pod wpływem presji rówieśniczej, jak i z własnej inicjatywy. Eksperymentują nie tylko z alkoholem, nikotyną, ale również z narkotykami, a sporadycznie z dopalaczami.

W naszej szkole uczniowie w zdecydowanej większości czują się bezpiecznie. Sporadycznie bywają ofiarami przemocy i agresji, częściej doświadczają przemocy słownej (przezywania, wyśmiewania), jak również pojawiają się pojedyncze przypadki pobicia czy kradzieży.

W zakresie wspierania w wychowaniu rodzice oczekują pomocy w postaci motywowania dzieci do nauki i rozwoju.

Diagnoza prowadzona jest w każdym roku szkolnym. Jej wyniki wykorzystane są do przygotowania planu pracy szkoły, planów wychowawców oraz do ewaluacji szkolnego programu profilaktyki.

Cele Szkolnego Programu Profilaktyki w oparciu o diagnozę

- Kształtowanie dojrzałego systemu wartości młodego człowieka.
- Promowanie zdrowia oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zdrowego trybu życia.
- Budowanie strategii przeciwdziałania uzależnieniom.
- Diagnozowanie zagrożeń występujących w środowisku szkolnym i przeciwdziałanie im.
- Przeciwdziałanie przemocy psychicznej, fizycznej, słownej (werbalnej i niewerbalnej) oraz cyberprzemocy wśród młodzieży.
- Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w szkole.

W działaniach swych szkoła angażuje całą społeczność uczniowską, nauczycieli oraz rodziców. Prowadzona w szkole diagnoza nakreśliła kierunki pracy w zakresie szkolnej profilaktyki. Były one podstawą do wyodrębnienia następujących obszarów działań:

1. **Umiejętności interpersonalne**, które będą realizowane dwutorowo, poprzez wspomaganie i ich kształtowanie. Mają na celu postrzeganie i rozumienie innych osób oraz samego siebie w kontaktach międzyludzkich. Pomagają w rozwiązywaniu problemów i konfliktów międzyludzkich, udzielaniu i przyjmowaniu wsparcia psychologicznego oraz uczenia się w oparciu o doświadczenia osobiste.
2. **Profilaktyka i promocja zdrowia**, będą realizowane na trzech płaszczyznach – wspomaganie, korygowanie i zapobieganie. Ma ona na celu promocję zdrowia i zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami destrukcyjnymi.
3. **Naruszanie dyscypliny szkolnej**. Działania w tym obszarze nastawione będą na: kształtowanie, korygowanie i zapobieganie niewłaściwym zachowaniom uczniów. Mają one na celu ograniczyć zjawiska i zachowania, które budzą obawy i sprzeciw społeczności szkolnej oraz zintensyfikować pracę w kierunku poprawy dyscypliny uczniów i nauczycieli.

Działania podejmowane w szkole

Obszar	Działania podejmowane przez		
	Uczniów	Nauczycieli	Rodziców
<p>Umiejętności interpersonalne</p> <p>(wspomaganie i kształtowanie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział w zajęciach adaptacyjno-integracyjnych; - udział w zajęciach doskonalących umiejętności interpersonalne, trening asertywności; - udział w zajęciach z pedagogiem i psychologiem szkolnym na temat umiejętności interpersonalnych; - podejmowanie indywidualnych rozmów z wychowawcą, pedagogiem i psychologiem szkolnym; - wzajemne motywowanie się do większego zaangażowania w życie szkoły i środowiska lokalnego; - zgłaszanie propozycji zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia; - udział w przygotowanej ofercie zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia celem podniesienia własnej samooceny; - uczestnictwo w akcjach charytatywnych uwrażliwiających na krzywdę i cierpienie innych (Szkolne Koło Caritas, honorowe krwiodawstwo, wolontariat, akcje charytatywne, „edukację włączającą” uczniów niepełnosprawnych). 	<ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie potrzeb w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych i profilaktycznych; - udzielanie wsparcia uczniom, rodzicom w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych; - przeprowadzanie indywidualnych rozmów wychowawcy z uczniem i rodzicem; - kształtowanie umiejętności pracy z rodzicami ucznia przejawiającego zachowania dysfunkcyjne (pedagogizacja); - motywowanie młodzieży do zaangażowania się w życie szkoły i środowiska lokalnego; - promowanie pozytywnych zachowań uczniów i przekazywanie informacji o sukcesach uczniów rodzicom; - umożliwienie uczniom udziału w akcjach społecznych, charytatywnych oraz innych uwrażliwiających na krzywdę i cierpienie. 	<ul style="list-style-type: none"> - zgłaszanie potrzeb i oczekiwań wobec systemu wychowawczo-profilaktycznego szkoły; - zapoznanie się ze statutem szkoły, podstawowymi regulaminami, szkolnym programem wychowawczo-profilaktycznym; - uczestnictwo w zajęciach pedagogizujących odpowiadających na rzeczywiste potrzeby rodziców; - podejmowanie współpracy ze szkołą i współdecydowanie o życiu szkoły; - przyjmowanie informacji o zachowaniach i działaniach uczniów.

<p style="text-align: center;">Profilaktyka i promocja zdrowia</p> <p>(wspomaganie, korygowanie i zapobieganie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział w realizowanych szkolnych i rekomendowanych programach profilaktycznych i promocji zdrowia dostosowanych do potrzeb młodzieży; - udział w spotkaniach, zajęciach, rozmowach kształtujących postawy oparte na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie; - udział w programach profilaktycznych kształtujących umiejętność prowadzenia zdrowego stylu życia oraz dbanie o zdrowie własne i innych; - uczestnictwo w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia jako alternatywnej, pozytywnej formie działalności zaspokajającej ważne potrzeby osobiste i społeczne; - uczestnictwo w zajęciach związanych z edukacją prawną; - spotkania z wychowawcą, pedagogiem, psychologiem, dyrekcją w przypadku niewłaściwych zachowań; - możliwość skorzystania z kontaktów ze specjalistami spoza szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie szkolnych i wybór rekomendowanych programów profilaktycznych i promocji zdrowia dostosowanych do potrzeb uczniów; - przygotowanie oferty zajęć umożliwiających rozwijanie zainteresowań i uzdolnień jako alternatywnej, pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby osobiste i społeczne ucznia; - uczestnictwo w doskonaleniu zawodowym w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych (edukacja prawna); - przeprowadzanie indywidualnych rozmów z uczniami i rodzicami; - spotkania wychowawcy lub nauczyciela z uczniem przejawiającym objawy zagrożenia niedostosowaniem społecznym; - wzajemne udzielanie wsparcia w trudnej sytuacji wychowawczej; - w razie konieczności kontaktowanie się ze specjalistami spoza szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> - udział w spotkaniach i zebraniach z rodzicami - pedagogizacja, skupiająca się głównie na: <ul style="list-style-type: none"> ✓ poszerzeniu wiedzy na temat zachowań ryzykownych umożliwiających rozumienie zjawiska podejmowania przez młodzież zachowań dysfunkcyjnych, ✓ poszerzeniu wiedzy o społecznych, prawnych i zdrowotnych skutkach i konsekwencjach zachowań dysfunkcyjnych, ✓ poszerzeniu wiedzy o przyczynach, skutkach i konsekwencjach prowadzenia zdrowego stylu życia - uczestnictwo w indywidualnych rozmowach z wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem oraz psychologiem szkolnym; - skorzystanie (w razie potrzeby) z informacji o osobach i instytucjach udzielających pomocy i wsparcia w sytuacji kryzysu.
--	--	---	---

<p>Naruszanie dyscypliny szkolnej</p> <p>(kształtowanie, korygowanie i zapobieganie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie się z dokumentacją szkolną i możliwymi konsekwencjami naruszenia dyscypliny szkolnej; - poznanie szkolnych i klasowych zasad usprawiedliwiania nieobecności; - rozmowy z nauczycielem, wychowawcą, rodzicem, pedagogiem, psychologiem szkolnym i dyrekcją szkoły w sprawie naruszenia dyscypliny szkolnej, poznanie wynikających z tego konsekwencji; - wzajemne motywowanie się do systematycznego uczęszczania do szkoły i właściwego stosunku do obowiązków szkolnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów z dokumentacją szkolną; - uzgodnienie z rodzicami klasowych zasad usprawiedliwiania nieobecności oraz konsekwencji z nich wynikających w oparciu o statut szkoły; - monitorowanie frekwencji na wszystkich zajęciach szkolnych; - respektowanie przez wszystkich wychowawców zapisów dokumentacji szkolnej dotyczących frekwencji uczniów; - respektowanie przez wszystkich wychowawców zapisów dokumentacji szkolnej dotyczących ustalania oceny z zachowania; - motywowanie do systematycznego uczęszczania do szkoły i właściwego stosunku do obowiązków szkolnych; - promowanie na forum społeczności klasowej i szkolnej właściwych postaw uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie się z dokumentacją szkolną; - ustalenie z wychowawcą klasowych zasad usprawiedliwiania nieobecności oraz konsekwencji z nich wynikających w oparciu o statut szkoły; - monitorowanie frekwencji swoich dzieci na zajęciach szkolnych oraz postępów w nauce; - współpraca ze szkołą w celu niwelowania niewłaściwych postaw uczniów.
---	---	---	---

Proponowane powyżej działania mogą być realizowane w ramach: zajęć edukacyjnych, zajęć godzin wynikających z Karty Nauczyciela art.42, zajęć z wychowawcą, w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zajęcia te mogą odbywać się między innymi w formie: interaktywnych wykładów, warsztatów, treningów umiejętności, projektów, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, spotów, kampanii społecznych, happeningów, pikników edukacyjnych, lub innych aktywnych metod pracy.

Ewaluacja

Szkolny Program Profilaktyki nie jest stałą i ostateczną wersją dokumentu, który określa działania prowadzące do uniknięcia niepożądanych sytuacji wychowawczo- społecznych. W zależności od zaistniałych potrzeb będzie on okresowo modyfikowany oraz aktualizowany.

Do całościowej oceny posłużą następujące wskaźniki skuteczności:

- W jakim stopniu uczniowie poznali podstawowe informacje dotyczące skutków działania, stosowania środków odurzających?
- W jakim stopniu uczniowie potrafią wykorzystać nabyte umiejętności interpersonalne?
- W jakim stopniu uczniowie potrafią powstrzymać się od niewłaściwych zachowań?
- W jakim stopniu uczniowie uczęszczają systematycznie do szkoły? Jaka jest frekwencja uczniów na zajęciach lekcyjnych?
- W jakim stopniu uczniowie angażują się w życie szkoły i środowisku lokalnym?
- W jakim stopniu zmniejszyła się liczba niewłaściwych zachowań uczniów?

SPP zaopiniowany przez Radę Rodziców w dniu.....

Podpis przewodniczącego Rady Rodziców.....

SPP zaopiniowany przez Samorząd Uczniowski w dniu.....

Podpis przewodniczącego Samorządu Uczniowskiego.....

SPP zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną na posiedzeniu w dniu.....

Opracował zespół w składzie: Izabela Dąbrowska, Sławomira Głasek, Tomasz Waldziński, Izabela Żegalska